

Motion till riksdagen 2009/10:Ub276

av Ulf Nilsson (fp)

Schack i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att pröva schack som ett pedagogiskt verktyg i skolan.

Motivering

Att spela schack har för människor genom tiderna erbjudit spänning, nöje, lek och avkoppling. Samtidigt vet alla som spelar schack att spelet också är intellektuellt krävande och disciplinerande genom sitt krav på koncentration.

I flera länder har schackspelet en självklar plats i skolan, antingen som tillval eller som obligatoriskt ämne. Även i Sverige har schack på senare år kommit in i skolan genom ideella insatser, särskilt i det nationella projektet Schackfyran, som lockar fjärdeklassare över hela landet att delta i schacktävling utanför ordinarie skoltid. Tävlingsreglerna i Schackfyran är konstruerade så att både individuella vinster och antalet deltagare ger klassen pluspoäng. Därför känner även nybörjare att de är välkomna, och förutom tävling och spänning utvecklas en positiv gemenskap. Projektet Schackfyran anordnar också lärarkurser som handlar om att på olika sätt använda schack som ett pedagogiskt verktyg i skolan. Ett annat exempel på schack i skolan är en skola i Enköping, Örsundsbro, där man startat ett forskningsprojekt om schack. Projektet ska pågå med 10–15 schacklektioner per läsår inom matematikämnet från årskurs 1 till 5.

Ett antal internationella studier har belyst sambandet mellan schack och skolprestationer, och i sammanställningen Benefits of Chess in Education (2005) presenteras undersökningar från olika länder där schack använts i skolan. Precis som vid andra pedagogiska frågor är det svårt att hitta entydiga svar, men studierna pekar ändå mot att det finns ett samband mellan skolprestationer och schackspelande. De som arbetar aktivt med schack i skolan

Fel! Okänt namn på

menar att schackspelet framför allt tränar upp vissa egenskaper som är viktiga vid studier – fokusering, analys, abstrakt tänkande och planering.

Sverige har inte någon tradition med schack i skolan, och det är därför inte realistiskt att alla svenska skolor snabbt skulle kunna introducera undervisning i schack. Däremot är det fullt realistiskt, och även önskvärt, om svenska skolor i större utsträckning prövar att erbjuda schack som valmöjlighet i grundskolan, t ex inom ”elevens val”. Det borde då också bli möjligt att erbjuda schackpedagogik som tillval i fritidsledarutbildningen och delar av lärarutbildningen. Det behövs också forskning som analyserar och utvärderar hur schack kan användas som pedagogiskt verktyg i skolan.

Stockholm den 1 oktober 2009

Ulf Nilsson (fp)